Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-20 Europese Raad

Nr. 1065 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 december 2015

Hierbij bied ik u aan, mede namens de Minister-President, de geannoteerde agenda van de Europese Raad van 17 en 18 december 2015.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

kst-21501-20-1065
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

GEANNOTEERDE AGENDA VAN DE EUROPESE RAAD VAN 17 EN 18 DECEMBER 2015

Op de Europese Raad (ER) van 17en 18 december a.s. zullen naar verwachting de onderstaande onderwerpen aan de orde komen. De meest recente ontwerpconclusies zijn te vinden in het raadsdocument met nummer 13593/15.

Migratie

De ER zal de voortgang in de aanpak van de Europese migratiecrisis bespreken. De discussie zal ingaan op de maatregelen naar aanleiding van de hoge instroom van migranten en de druk die deze instroom op de Schengenzone en het Europese asielacquis legt. Concreet zal de ER verschillende onderwerpen op het gebied van migratie bespreken, waaronder de implementatie van reeds genomen maatregelen, de samenwerking met derde landen waaronder het EU-Turkije actieplan, alsmede gedachtenvorming over het versterken van de buitengrenzen. De ER zal stilstaan bij de implementatie van de hotspots en de besluiten over herplaatsing, waarbij aandacht zal zijn voor de identificatie, registratie, het afnemen van vingerafdrukken en opvang van migranten.
Op 15 december a.s. presenteert de Commissie een aantal nieuwe voorstellen op het gebied van migratie. Deze voorstellen betreffen een Europese grenswacht, de Frontex-verordening, de Schengengrenscode, hervestiging en het Europese reisdocument voor terugkeer. Uiteraard zal uw Kamer op de gebruikelijke wijze worden geïnformeerd over het kabinetsstandpunt met betrekking tot verschenen voorstellen. Naar verwachting zal door de ER ook aandacht aan deze voorstellen worden besteed. Verder zal worden gesproken over het belang van een goede follow-up van de Westelijke Balkan conferentie, de Valletta-top en de EU-Turkije top.
Het kabinet blijft zich inzetten voor een gemeenschappelijke Europese aanpak van de migratiecrisis. Het kabinet informeerde uw Kamer reeds over zijn standpunt ten aanzien van de Europese asielproblematiek middels de brief van 8 september jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 2030). Ook heeft het kabinet uw Kamer geïnformeerd over zijn eerste appreciatie van de Commissievoorstellen op het gebied van migratie in de brief van 9 september jl. (Kamerstuk 32 317 nr. 321) en in de Nadere Kabinetsappreciatie EU-migratiepakket september 2015 van 5 oktober jl. (Kamerstuk 32 317, nr. 2004), alsmede zijn inzet voor de Valletta top (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1049). De Kamer werd in de brieven van 27 oktober jl. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1028), 24 november jl. en 1 december jl. over het EU-Turkije actieplan inzake een gezamenlijke aanpak van migratie en de EU-Turkije Top geïnformeerd. Zie ook de inzet voor de EU-Turkey Refugee Facility (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1054). Het kabinet vindt het belangrijk dat de ER voortgang blijft boeken in de aanpak van de Europese asielproblematiek.

Voor het Europese krachtenveld op het gebied van migratie verwijs ik uw Kamer o.a. naar de verslagen van de Valletta top van 11 en 12 november jl. en de informele ER van 12 november jl. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1052), de ER van 15 oktober jl. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1026), de bijeenkomst van het Gemengd Comité en de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 8 en 9 oktober jl. te Luxemburg (DOC 2015D40461) en de informele ER van 23 september jl. (Kamerstuk 21 501-20 nr. 1005).

Terrorisme

De ER zal over de aanpak van terrorismebestrijding spreken, met onder andere aandacht voor de noodzaak tot betere informatie-uitwisseling, de

bijdragen van lidstaten aan SIS II en Europol vormen hier een belangrijk onderdeel van. Ook zullen de regeringsleiders steun uitspreken voor nauwere samenwerking tussen de veiligheidsdiensten. De nadruk ligt op de volledige en spoedige implementatie van de afspraken die, conform de inzet van Nederland, zijn gemaakt tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 9 februari jl., de informele Europese Raad van 12 februari jl., als ook de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 20 november jl. en 3 en 4 december jl. Sinds februari jl. is vooruitgang geboekt op de afgesproken repressieve en preventieve maatregelen voor zowel intern als extern beleid, maar voortvarender toepassing en implementatie is noodzakelijk. Daarnaast blijft Nederland aandacht vragen voor de coherentie tussen intern en extern veiligheidsbeleid evenals voor de preventieve kant van de terrorismeaanpak, conform de conclusies van de ER van februari jl. Tenslotte zal de ER het compromis binnen de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken over de PNR-richtlijn verwelkomen en pleiten voor spoedige aanname door de beide wetgevers.
Lidstaten zijn eensgezind in hun steun voor de aanpak van terrorismebestrijding. De ervaringen na de recente aanslagen in Parijs hebben aangetoond dat samenwerking tussen de Europese landen essentieel is in het voorkomen van aanslagen en het signaleren van bijvoorbeeld terugkerende buitenlandse strijders. Ook kan de Europese aanpak van grensoverschrijdend terrorisme op brede steun in het EP rekenen. Er leefde wel discussie over de PNR-richtlijn, maar ook hier sprak het EP op 10 december steun voor uit.

EMU

De ER zal spreken over de follow-up van het vijf presidentenrapport. De kabinetsappreciatie van de mededelingen en voorstellen van de Commissie inzake de EMU van 21 oktober jl. is uw Kamer op 6 november jl. toegegaan via een brief van de Minister van Financiën, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Economische Zaken (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1051). Uw Kamer ontvangt spoedig een appreciatie van het op 24 november jl. verschenen voorstel tot een verordening inzake een Europees depositoverzekeringsstelsel en de eveneens op 24 november jl. verschenen mededeling inzake voltooiing van de Bankenunie. De Tweede Kamer heeft een ambtelijke technische briefing gekregen over het vijf presidentenrapport op 12 november jl.

De meeste lidstaten onderschrijven het belang van een versterkt Europees semester. Wel hebben veel lidstaten vragen over de precieze inrichting en toegevoegde waarde van de nationale raden voor concurrentievermogen en de Europese Budgettaire Raad. Wat betreft de externe vertegenwoordiging in het IMF wordt door sommige lidstaten de waarde beaamd van een gezamenlijke eurostoel, terwijl andere lidstaten aangeven content te zijn met de positie van hun land in hun respectievelijke kiesgroep.

Interne markt

De ER zal spreken over de interne markt in al zijn dimensies: een diepere en eerlijkere interne markt voor goederen en diensten (hierna: de internemarktstrategie), een digitale interne markt en de kapitaalmarktunie (document nummer 13591/15). Op alle dimensies liggen Commissiemededelingen voor. De kabinetsappreciaties van deze voorstellen zijn uw Kamer toegegaan (Kamerstuk 22 112, nrs. 1967, 2029, 2021 en 2017). De ER zal naar verwachting conclusies aannemen waarin wordt opgeroepen tot voortgang op alle terreinen. Het kabinet steunt ambitieuze voortgang en kan die conclusies steunen. Het kabinet hecht aan verdieping van de interne markt en aan het eerlijker maken daarvan (bijvoorbeeld via een ambitieus mobiliteitspakket).

Het kabinet zal zich dan ook inzetten voor spoedige en ambitieuze voorstellen van de internemarktstrategie op belangrijke onderdelen als de dienstensector, het mkb en start-ups, en handhaving van de internemarkt-regels, en vraagt de Commissie tot spoedige presentatie van het mobiliteitspakket. Het steunt ook ER-commitment aan acceleratie van de digitale internemarktstrategie. Het kabinet sluit zich op hoofdlijnen aan bij voorstellen voor de kapitaalmarktunie in het belang van een betere toegang tot financiering, met name voor het mkb. Alle genoemde initiatieven komen voort uit de Strategische Agenda van de Europese Raad en kunnen dus op draagvlak rekenen, maar bij de verdere uitwerking ervan bestaan verschillen tussen de lidstaten.

Het kabinet zet zich ten slotte in dat de Europese Raad in 2016 de Interne Markt prioritair op de agenda zet, de stand van zaken rondom de voortgang van alle strategieën ten aanzien van de interne markt bespreekt en waar nodig politieke sturing geeft aan verdere werkzaamheden op basis van de inbreng van relevante formaties van de Raad.

Energie Unie met een Toekomstgericht Klimaatbeleid

De ER zal spreken over de energie-unie met een toekomstgericht klimaatbeleid (13591/15). Op klimaatterrein zal worden stilgestaan bij de uitkomsten van de COP21-klimaatconferentie in Parijs. De uitkomsten van deze conferentie zullen de aard van de bespreking bepalen. Op energie-terrein zal de ER de voortgang in de ontwikkeling van de energie-unie bespreken. Het kabinet steunt spoedige voortgang in de ontwikkeling van de Europese energie-unie: verbeteren energievoorzieningszekerheid, voltooien interne energiemarkt, verminderen van de energievraag, CO_2-vrij maken van de EU-energiemix, en onderzoek en innovatie in de energiesector. Daarvoor bestaat draagvlak in zowel de Raad als het Europees Parlement. Sommige lidstaten hebben per brief bepleit dat de ER nieuwe voorwaarden stelt aan de aanleg van nieuwe infrastructuur. Het kabinet vindt dat de constructie en exploitatie van nieuwe infrastruc-tuurprojecten in lijn moeten zijn met EU-wetgeving (interne markt, sancties). Daarmee blijft een helder, transparant en vooraf verifieerbaar toetsingskader behouden, wat essentieel is voor de investeringszekerheid.

Verenigd Koninkrijk

De ER zal de stand van zaken bespreken inzake het aanstaande referendum in het VK over het EU-lidmaatschap. De voorzitter van de ER, Donald Tusk, heeft op 7 december jl. in een brief aan de ER de stand van zaken uiteengezet[1]. Tusk heeft in nauwe samenwerking met de Commissie gesproken met vertegenwoordigers van de lidstaten en het Europees Parlement over de Britse wensen. De gesprekken hebben laten zien dat de wensen zoals geagendeerd door de Britse premier moeilijk liggen. Volgens voorzitter Tusk is er niettemin sprake van serieuze bereidheid om oplossingen te vinden die de Britse zorgen adresseren terwijl de EU als geheel er sterker van wordt.

Ten aanzien van de relatie tussen eurolidstaten en niet-eurolidstaten ziet Tusk in het krachtenveld ruimte voor een overeenkomst over een set principes waarbij de Eurozone ruimte krijgt om zich verder te ontwikkelen, zonder dat de lidstaten die (nog) geen lid zijn van de Eurozone gediscrimi-neerd worden. Ook kan gezocht worden naar een mechanisme waarmee niet-eurolidstaten hun zorgen kunnen agenderen, zonder dat dit neerkomt op een vetorecht. Ten aanzien van het concurrentievermogen van de EU is sprake van sterke vastberadenheid over het maximaal benutten van het

---

[1] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/07-tusk-letter-to-28ms-on-uk/

potentieel van de interne markt, het verbeteren van Europese regelgeving, het verlagen van de administratieve lastendruk voor bedrijven terwijl hoge standaarden worden gehandhaafd en het sluiten van ambitieuze handelsverdragen met snelgroeiende delen van de wereld. Ten aanzien van soevereiniteit is overeenstemming dat het concept *ever closer union among the peoples* ruimte biedt voor verschillende integratiepaden en over het belang van nationale parlementen en het subsidiariteitsbeginsel. Het vrij verkeer is het meest delicate onderwerp. Er is perspectief voor de aanpak van misbruik en voor hervormingen inzake de export van kinderbijslag. Er is echter geen consensus over de eis van de Britse regering om werknemers uit andere EU-lidstaten vier jaar uit te sluiten van *in-work-benefits* en sociale huisvesting. Dit punt moet nader worden besproken, waarbij de ER meer informatie nodig heeft van de Britse premier en een open debat over mogelijke oplossingen nodig is.

Tusk roept alle betrokken partijen op hun verantwoordelijkheid te nemen om een oplossing te zoeken. Hij heeft meer tijd nodig om precieze antwoorden te formuleren voor de vraagstukken, inclusief de precieze juridische vorm voor een oplossing. Tijdens de ER wil hij politieke dilemma's in het proces adresseren. Hij is van mening dat het, op basis van een substantiële discussie, mogelijk zal zijn een concreet voorstel op te stellen dat op de ER in februari kan worden geadopteerd door de lidstaten.

Het kabinet vindt het van groot belang dat het VK in de EU blijft, zowel voor de EU als voor het VK zelf, en wil oplossingen voor de Britse agenda vinden die goed zijn voor de EU als geheel. De Britse wensen sluiten deels goed aan bij de Nederlandse agenda, zoals de versterking van het concurrentievermogen van de EU, het belang van het beginsel van subsidiariteit en de rol van nationale parlementen. Een duidelijke grens ligt evenwel bij het tornen aan het non-discriminatiebeginsel dat is neergelegd in de Verdragen. Dat punt ligt ook bij veel andere lidstaten, en voornamelijk Midden- en Oost-Europese lidstaten, erg moeilijk.

Oekraïne/Rusland

Tot slot zal tijdens de ER naar verwachting worden gesproken over het conflict in het oosten van Oekraïne en de relatie met Rusland en de consequenties die dit heeft voor het Europese beleid inzake dit onderwerp. De voortgang van de afspraken in de Minsk-akkoorden met de eindtermijn van 31 december 2015 zijn hierbij leidend. Omdat de Minsk-akkoorden een belangrijke rol hebben gespeeld in het bereiken van een lagere conflictintensiteit sinds februari jl., steunt het kabinet voortzetting van dit proces na de jaarwisseling. Het is evenwel duidelijk dat nog een lange weg te gaan is. Met de voorstellen uit het Normandië-overleg van 6 november jl. is tot nu toe weinig voortgang geboekt door het grote verschil in posities van de partijen in de Trilaterale Contact Groep en haar werkgroepen. In plaats van het terugtrekken van zware wapens wordt de algehele wapenstilstand van september jl. de laatste weken steeds vaker geschonden. Dit zet ook de dialoog over politieke processen onder druk, terwijl het juist essentieel is een akkoord te bereiken over het houden van rechtmatige lokale verkiezingen in de Donbas.
Het kabinet blijft de noodzaak van een politieke oplossing benadrukken en de inzet van de OVSE, Duitsland en Frankrijk steunen om het proces voort te zetten. Tegelijkertijd zal de druk gehandhaafd moeten blijven om een duurzaam akkoord te bereiken.